

บทที่ 3

สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 346 คน จากประชากร 3,210 คน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 68 โรงเรียน และสัมภาษณ์เพิ่มเติมจำนวน 18 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงกำหนดสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการจัดลำดับความถี่นำเสนอในรูปของความเรียง โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1) แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2) แบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การนำเสนอผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งร้อย มีรายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน ปรากฏตามตารางที่ 5, 6, 7 และ 8 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	159	45.09
หญิง	190	54.91
รวม	346	100

จากตารางที่ 5 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ ร้อยละ 54.91 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 45.09 เป็นเพศชาย

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	68	19.65
ครูผู้สอน	278	80.35
รวม	346	100

จากตารางที่ 6 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน เป็นครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา คือร้อยละ 80.35 เป็นครูผู้สอน และร้อยละ 19.65 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	285	82.37
ปริญญาโท	36	10.40
ปริญญาเอก	1	0.29
อื่นๆ	24	6.94
รวม	346	100

จากตารางที่ 7 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.37 รองลงมาคือวุฒิการศึกษاپริญญาโท อื่นๆ และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 10.40, 6.94 และ 0.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก	133	38.44
โรงเรียนขนาดกลาง	138	39.88
โรงเรียนขนาดใหญ่	75	21.68
รวม	346	100

จากตารางที่ 8 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน อยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.88 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 38.44 และ 21.68 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอัลลาหุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามวิธีการปลูกฝัง 6 วิธี คือ วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี วิธีการสร้างแรงจูงใจ วิธีการตัดเตือน วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลาหุอย่างสม่ำเสมอ และวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี ปรากฏดังตารางที่ 9 และ 10 ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปลูกฝังอัลลาหุแก่นักเรียน ตามวิธีการปลูกฝังอัลลาหุ ทั้ง 6 วิธีการ

วิธีการปลูกฝังอัลลาหุ	ระดับสภาพการปฏิบัติจริง		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี	3.82	0.85	มาก
2. วิธีการสร้างแรงจูงใจ	3.45	0.97	ปานกลาง
3. วิธีการตัดเตือน	3.99	0.82	มาก
4. วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	3.72	0.87	มาก
5. วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลาหุอย่างสม่ำเสมอ	3.89	0.85	มาก
6. วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	3.54	0.94	มาก
รวม	3.73	0.88	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการปลูกฝังอัลลาหุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า วิธีการตัดเตือนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.82) รองลงมาคือวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลาหุอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.85) วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.85) วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.87) วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.94) และวิธีการสร้างแรงจูงใจ น้อยที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.97)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ตามวิธีการปลูกฝังอศลากุ ทั้ง 6 วิธีการ

วิธีการปลูกฝังอศลากุ	ระดับปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี	2.59	0.97	ปานกลาง
2. วิธีการสร้างแรงจูงใจ	2.61	0.99	ปานกลาง
3. วิธีการตักเตือน	2.60	1.01	ปานกลาง
4. วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	2.58	0.97	ปานกลาง
5. วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุอย่างสม่ำเสมอ	2.56	1.01	ปานกลาง
6. วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	2.61	1.00	ปานกลาง
รวม	2.59	0.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า วิธีการสร้างแรงจูงใจและวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี มีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 0.99) , ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 1.00) รองลงมา คือ วิธีการตักเตือน ($\bar{x} = 2.60$, S.D. = 1.01) วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 2.59$, S.D. = 0.97) วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.97) และวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุอย่างสม่ำเสมอมีปัญหาการดำเนินการน้อยที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.56$, S.D. = 1.01)

เมื่อพิจารณาวิธีการปลูกฝังรายข้อ ปรากฏผลดังนี้

3.1.2.1 การปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี ปรากฏผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างอัครากุทีดีแก่นักเรียน เช่น การให้สละม การทักทาย การพุดสุภาพ การแสดงให้ เห็นถึง ความอุตสาหะ ความ รับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และ การปฏิบัติตัวเป็น บ่าวที่ดีของ อัลลอฮ์ ﷻ เป็นต้น	3.97	0.75	มาก	2.55	0.98	ปานกลาง
2. การเชิญบุคคลสำคัญทางศาสนา หรือ ผู้ที่มีอัครากุทีดีซึ่ง เป็นที่ยอมรับของ สังคมมา ให้การอบรมนักเรียน	3.59	0.97	มาก	2.64	0.92	ปานกลาง
3. การกำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการ เป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะสูล ﷺ แก่นักเรียน	3.84	0.84	มาก	2.58	0.97	ปานกลาง
4. การสนับสนุนการจัดการเรียนการ สอน โดยผ่านการปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีตามท่านเราะสูล ﷺ แก่นักเรียน	3.97	0.82	มาก	2.53	1.02	ปานกลาง
5. โรงเรียนจัดให้มีการติดตามการปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน	3.73	0.88	มาก	2.67	0.95	ปานกลาง
รวม	3.82	0.85	มาก	2.59	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการปลูกฝังอัครากุทีดีแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างอัครากุทีดีแก่นักเรียนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.75) และน้อยที่สุด คือ การเชิญบุคคลสำคัญทางศาสนา หรือผู้ที่มีอัครากุทีดีซึ่ง เป็นที่ยอมรับ ของสังคมมา ให้การอบรมนักเรียน ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.97) ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝัง อัครากุทีดีแก่นักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า โรงเรียนจัดให้

มีการติดตามการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 0.95) และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยผ่านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะฮูล ﷺ แก่นักเรียน ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 1.02)

3.1.2.2 การปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ ปรากฏผลดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดระเบียบ และบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีกับนักเรียนที่มีอ็คลากุดีงาม และบทลงโทษแก่นักเรียนที่มีอ็คลากุไม่ดีงาม	3.78	0.86	มาก	2.72	0.98	ปานกลาง
2. การจัดโครงการสรรหาและยกย่องนักเรียนที่มีอ็คลากุดี ในทุกชั้นเรียน	3.62	0.96	มาก	2.60	0.97	ปานกลาง
3. การสนับสนุนนักเรียนที่มีอ็คลากุดี เป็นผู้นำนักเรียน หรือหัวหน้าห้องเรียน	3.95	0.84	มาก	2.48	1.01	น้อย
4. การจัดประกวดห้องเรียนที่มีนักเรียนดีเด่นด้านอ็คลากุอย่างเป็นประจำทุกสัปดาห์	2.97	1.07	ปานกลาง	2.66	0.96	ปานกลาง
5. การจัดทำป้ายนิเทศแสดงอ็คลากุท่านเราะฮูล <small>ﷺ</small> หรือประวัติและผลงานของบุคคลที่มีอ็คลากุดีเด่นเป็นประจำทุกสัปดาห์	2.92	1.12	ปานกลาง	2.59	1.02	ปานกลาง
รวม	3.45	0.97	ปานกลาง	2.61	0.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพการปลูกฝังอศฺลาฎแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การสนับสนุนนักเรียนที่มีอศฺลาฎดี เป็นผู้นำนักเรียน หรือหัวหน้าห้องเรียนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.84) และน้อยที่สุด คือ การจัดทำป้ายนิเทศแสดงอศฺลาฎท่านเราะสูล ﷺ หรือประวัติและผลงานของบุคคลที่มีอศฺลาฎดีเด่นเป็นประจำทุกสัปดาห์ ($\bar{x} = 2.92$, S.D. = 1.12) ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศฺลาฎแก่นักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การกำหนดระเบียบ และบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีกับนักเรียนที่มีอศฺลาฎดีงาม และบทลงโทษแก่นักเรียนที่มีอศฺลาฎไม่ดีงามมีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 0.98) และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนนักเรียนที่มีอศฺลาฎดีเป็นผู้นำนักเรียน หรือหัวหน้าห้องเรียน ($\bar{x} = 2.48$, S.D. = 1.01)

3.1.2.3 การปลูกฝังอศฺลาฎแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการ ตักเตือน ปรากฏผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศฺลาฎแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการ ตักเตือน

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีการ ตักเตือนที่มีความสอดคล้องกับผู้เรียน และไม่ขัดต่อหลักการศาสนา	4.10	0.76	มาก	2.54	1.04	ปานกลาง
2. การเอาใจใส่ กำกับ ดูแล และติดตาม ความประพฤติของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา	4.02	0.84	มาก	2.74	1.05	ปานกลาง
3. การกำหนดขั้นตอนการตักเตือนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี	3.91	0.83	มาก	2.60	0.99	ปานกลาง

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
4. การให้ครูประจำชั้นตักเตือนนักเรียน โดยเน้นสอดแทรกความรู้คู่คุณธรรม (คุณธรรม)	3.92	0.83	มาก	2.60	0.98	ปานกลาง
5. การจัดอบรมปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน สม่ำเสมอ เช่น การกล่าว อบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้า ห้องเรียนทุกเช้าก่อนเข้าเรียน	4.01	0.85	มาก	2.50	1.00	ปานกลาง
รวม	3.99	0.82	มาก	2.60	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการตักเตือนในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า โรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีการตักเตือนที่มีความสอดคล้องกับผู้เรียนและไม่ขัดต่อหลักการศาสนามีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.76) และน้อยที่สุด คือ การกำหนดขั้นตอนการตักเตือนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.83) ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การเอาใจใส่ กำกับ ดูแล และติดตามความประพฤติของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา มีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.74$, S.D. = 1.05) และน้อยที่สุด คือ การจัดอบรมปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.50$, S.D. = 1.00)

3.1.2.4 การปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม ปรากฏผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การจัดหาเอกสาร ตำรา และแบบเรียนประวัติศาสตร์อิสลามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียนไว้บริการอย่างพอเพียง	3.61	0.88	มาก	2.66	1.01	ปานกลาง
2. การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกประวัติบุคคลสำคัญของศาสนาเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องอ็คลาก	3.86	0.79	มาก	2.60	0.97	ปานกลาง
3. การนำบทเรียนจากประวัติศาสตร์อิสลามมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน	3.80	0.84	มาก	2.53	0.93	ปานกลาง
4. การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลามมาสังเคราะห์ให้เห็นผลการตอบแทนในโลกนี้และโลกหน้า	3.89	0.86	มาก	2.54	0.98	ปานกลาง
5. การเชิญวิทยากรอิสลาม หรือผู้มีความรู้ศาสนามาถ่ายทอดอ็คลากผ่านประวัติศาสตร์อิสลามแก่นักเรียน	3.45	0.96	ปานกลาง	2.56	0.98	ปานกลาง
รวม	3.72	0.87	มาก	2.58	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลามมาสังเคราะห์ให้เห็นผลการตอบแทนในโลกนี้และโลกหน้ามีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.86) และน้อยที่สุด คือ การเชิญวิทยากรอิสลาม หรือผู้มีความรู้ศาสนามาถ่ายทอดอ็คลากผ่านประวัติศาสตร์อิสลามแก่นักเรียน ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.96) ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การจัดหาเอกสาร ตำรา และแบบเรียนประวัติศาสตร์อิสลามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียนไว้บริการอย่างพอเพียง มีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.66$, S.D. = 1.01) และน้อยที่สุด คือ การนำบทเรียนจากประวัติศาสตร์อิสลามมา

เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 0.93)

3.1.2.5 การปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ ปรากฏผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การจัดให้มีแผนปฏิบัติการโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนอยู่เป็นประจำ	3.69	0.84	มาก	2.56	0.98	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมประจำวัน ที่เอื้อต่อการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน เช่น การขอคู่ออ์ตอนเช้า การควบคุมการละหมาด หรือการจัดกิจกรรมประจำเดือน เช่น กิยามุลลัยล์ เป็นต้น	4.22	0.83	มาก	2.53	1.09	ปานกลาง
3. การจัดการเรียนการสอนจริยธรรม เน้นการปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียน	3.95	0.83	มาก	2.57	0.99	ปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมวันสำคัญของอิสลาม ที่เอื้อต่อการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน	4.09	0.81	มาก	2.55	1.03	ปานกลาง
5. การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.50	0.93	มาก	2.59	0.97	ปานกลาง
รวม	3.89	0.85	มาก	2.56	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุอย่างสม่ำเสมอในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การจัดกิจกรรมประจำวันที่เกี่ยวข้องการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน มีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.83) และน้อยที่สุด คือ การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.93) ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน มีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.59$, S.D. = 0.97) และน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมประจำวันที่เกี่ยวข้องการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 1.09)

3.1.2.6 การปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ปรากฏผลดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้วยวิธีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การจัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีงามแก่นักเรียน	3.86	0.81	มาก	2.67	1.00	ปานกลาง
2. การจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน เช่น การจัดทำป้ายอายะฮ์อัลกุรอาน คำสอนจากอัลหะดีษ คำขวัญ บทกลอน และคติพจน์ด้านอศลากุในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน	3.64	0.89	มาก	2.58	1.00	ปานกลาง
3. การจัดให้มีห้องอบรมอศลากุ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบใช้เป็นสถานที่دريبะฮ์ฮ์อิสลาม	3.39	1.02	ปานกลาง	2.61	1.04	ปานกลาง

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
4. การจัดนิทรรศการส่งเสริมการมี อศลากุที่ดิงามแก่นักเรียนเป็นประจำ	3.38	0.96	ปานกลาง	2.58	0.97	ปานกลาง
5. การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และ ประเมินผล สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นประจำ ทุกเดือนเพื่อให้เกิดความตระหนัก เรื่องการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน	3.43	1.00	ปานกลาง	2.60	0.98	ปานกลาง
รวม	3.54	0.94	มาก	2.61	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การจัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดิงามแก่นักเรียนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.81) และน้อยที่สุด คือ การจัดนิทรรศการส่งเสริมการมีอศลากุที่ดิงามแก่นักเรียนเป็นประจำ ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.96) ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายวิธีการ พบว่า การจัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดิงามแก่นักเรียนมีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 1.00) และน้อยที่สุด คือ การจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 1.00) และการจัดนิทรรศการส่งเสริมการมีอศลากุที่ดิงามแก่นักเรียนเป็นประจำ ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.97)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1.3.1 การปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

สภาพและปัญหา

1) นักเรียนมีพื้นฐานด้านศาสนาและความเป็นอยู่ของครอบครัวที่แตกต่างกัน บางครอบครัวไม่ให้ความสนใจอบรมสั่งสอนลูกหลาน ทำให้นักเรียนออกห่างจากหลักคำสอนของศาสนา ขาดการให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการมีอศลากุดิงาม เอาตัวอย่างที่ไม่ดีจากสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต และการใช้เครื่องมือทันสมัยไม่เหมาะสมกับวัย

2) นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดี เอาแต่ใจตนเอง ก้าวร้าว ไม่ให้เกียรติครูผู้สอน ไม่มีมารยาทในการทักทายและการพูดจากับผู้ใหญ่ การเข้าห้องเรียนสาย แต่งตัวผิดระเบียบวินัย ดิฉยเสพย์ดีด บางคนไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงตัวเอง เคยชินพฤติกรรมเดิมที่ติดตัวมาจากบ้าน

- 3) นักเรียนบางคนยอมรับฟังเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ครู และอาจารย์
- 4) รุ่่นพีเป็นแบบอย่างไม่ดีแก่รุ่่นน้อง
- 5) โรงเรียนไม่ปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการที่วางไว้ ขาดการจัดระเบียบ และการกำหนดกฎข้อบังคับให้ชัดเจน
- 6) โรงเรียนขาดความร่วมมือจากวิทยากรที่เชิญมาให้การอบรมนักเรียน
- 7) ผู้บริหารและครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญเรื่องการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ขาดความเป็นเอกภาพในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และมีการพูดเรื่องการเป็นแบบอย่างน้อยมาก
- 8) ครูผู้สอนขาดการอบรมเรื่องการปลูกฝังอัคลากุ่่นนักเรียน ทำให้ไม่มีทักษะการฝึกฝนด้านอัคลากุ่่นที่ดีตามแบบอย่างของท่านเราะสุล ﷺ
- 9) ครูผู้สอนไม่สามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึงเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก
- 10) ครูผู้สอนไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ตลอดเวลา เช่น การแต่งกายผิดหลักศาสนา การพูดคุยเสียงดั่ง และการปะปนขอบเขตชายหญิง บางคนเคยชินกับวัฒนธรรมองค์กรที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมาไม่ยอมรับว่าพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่นั้นไม่ดี เช่น การสูบบุหรี่ต่อหน้านักเรียน

แนวทางการปลูกฝังอัคลากุ่่นด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

- 1) โรงเรียนให้ความสำคัญตระหนักเรื่องการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรไปในแนวโน้มที่ดี จัดการอบรมให้ความรู้ผู้บริหารและครูผู้สอน
- 2) โรงเรียนแนะนำผู้ปกครองนักเรียนให้เห็นถึงความสำคัญเรื่องการเอาใจใส่ลูกหลานและการเป็นแบบอย่างที่ดี
- 3) โรงเรียนคัดสรรบุคลากรและครูผู้สอนที่มีอัคลากุ่่นดี มีมนุษยสัมพันธ์ อุปนิสัย และบุคลิกดีมาสอน
- 4) โรงเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนผ่านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะสุล ﷺ เพื่อให้นักเรียนเห็นเป็นรูปธรรมและมีความสอดคล้องกับคำสอนมากที่สุด

เช่น ผู้บริหารและครูผู้สอนแต่งกายเรียบร้อยตามหลักศาสนาอิสลาม การพูดจาสุภาพ พูดด้วยน้ำเสียงที่อ่อนหวาน ไม่ใช่อารมณ์ในการพูดกับนักเรียนหรือเพื่อนร่วมงาน

5) ผู้บริหารและครูผู้สอนสร้างจิตสำนึกนักเรียนให้เห็นคุณค่าของการมีอัคลากที่ดีงาม เช่น ถ้าเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีก็ตักเตือนทันที หรือตักเตือนหลังจากละหมาดญมาอะฮ์ทุกครั้ง

6) โรงเรียนจัดให้มีการปลูกฝังอย่างต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่เข้าภาคการศึกษาแรกจนจบการศึกษา

7) การปลูกฝังอัคลากโดยการทำกิจกรรม การติดตาม นิเทศ อบรม ให้ความสำคัญเรื่องการมีอัคลากที่ดีงามแก่นักเรียนเป็นประจำเพื่อให้เด็กสำนึกที่ดีและเกิดความเคยชิน เช่น การให้สละม การสร้างมนุษยสัมพันธ์ดีงามระหว่างครูและเพื่อน

8) การกำหนดแหล่งเรียนรู้เฉพาะสำหรับให้คำปรึกษาหรือแนะนำที่เกี่ยวกับการมีอัคลากที่ดีและการสร้างสื่อ เครื่องมือวัดจริยธรรมที่สามารถดึงดูดนักเรียนให้มีอัคลากที่ดี

3.1.3.2 การปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ

สภาพและปัญหา

1) โรงเรียนขาดการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดการแข่งขันในการปฏิบัติความดีและกลัวความผิดเนื่องจากการมีพฤติกรรมที่ไม่ดี บางครั้งกฎระเบียบที่ห้ามนั้นสามารถใช้ได้จริงเพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการมีอัคลากดีงาม และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้

2) การสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนแตกต่างกัน เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน บางคนทำความดีเพื่อหวังรางวัลตอบแทนเท่านั้น

3) โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ

4) สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นผลให้ขาดแรงจูงใจ

แนวทางการปลูกฝังอัคลากด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ

1) โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีอัคลากที่ดีงาม เช่น จัดการประกวดห้องเรียน แต่งตั้งให้เป็นผู้นำนักเรียนหรือหัวหน้าห้อง

2) โรงเรียนกำหนดคกฏระเบียบและบทลงโทษ รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในการปรับปรุงตัวเมื่อมีการทำความผิด

3) การเริ่มต้นการสอนด้วยการกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ และจบด้วยการขออภัยต่อพระองค์การสวดแทรกแรงจูงใจการมีอัลลาฮ์ที่ดีในการเรียนการสอนทั้งภาควิชาศาสนาและภาคสามัญ

4) การแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับผลการตอบแทนความดี ประโยชน์ และผลกระทบต่อด้านนักเรียนเมื่อขาดการมีอัลลาฮ์ที่ดีในโลกนี้และโลกหน้า โดยใช้วิธีการกระตุ้นนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และสร้างกิจกรรมที่สามารถสร้างความเคยชินแก่นักเรียน เช่น การอ่านคุรอานก่อนรับประทานอาหารและดื่มน้ำ

5) ครูผู้สอนให้ความสนิทสนมกับนักเรียน และกำหนดรูปแบบความร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ได้แก่ ครูสอนรุ่นพี่ รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง หรือจัดให้มีกิจกรรมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนเป็นประจำ

6) กำหนดให้ครูผู้สอนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างตามหลักการอิสลาม เช่น การแต่งกายตามหลักการศาสนา การพูดจา และการปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนเองสอน

7) ครูผู้สอนแนะนำนักเรียนให้อ่านอัลกุรอานให้มากเพื่อขัดเกลาจิตใจ หรือให้นักเรียนเขียนข้อความให้กำลังใจตัวเอง เช่น คำสอนจากอาเยฮ์อัลกุรอาน อัลหะดีษ คำคม สุภาษิต หรือป้ายนิเทศบุคคลตัวอย่างติดตามสถานที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจทำความดี

8) โรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องงบประมาณ เพื่อจัดโครงการที่สามารถสร้างแรงจูงใจ เช่น โครงการสรรหา นักเรียน และบุคลากรที่มีอัลลาฮ์ดีงาม โดยสำรวจจากการสอบถาม การสังเกต มีการบันทึกความดีและติดตามอย่างเป็นระบบ เพื่อยกย่องให้เป็นแบบอย่าง โดยมอบรางวัล ประกาศนียบัตร พาไปทัศนศึกษา หรือคำชมแก่บุคคลที่ปฏิบัติตัวดีเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติตัวดีต่อไป

3.1.3.3 การปลูกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนด้วยวิธีการตกเตือน

สภาพและปัญหา

1) นักเรียนส่วนใหญ่กลัวผู้บริหารและอุstadามากกว่าครูสอนสามัญ บางคนก้าวร้าว ไม่ให้เกียรติครูบาอาจารย์ ละเมิดกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่เป็นประจำ โดยไม่ตระหนักปัญหาที่จะเกิดขึ้น และมีการรับฟังการตกเตือนในช่วงเวลาสั้นๆเท่านั้น

2) นักเรียนส่วนใหญ่ติดนิสัยจากโรงเรียนเก่าหรือสังคมภายนอก โดยเฉพาะนักเรียนไปกลับ

3) ผู้ปกครองขาดความร่วมมือกับโรงเรียน ไม่ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนนักเรียน และบางครั้งเข้าข้างลูกตนเอง

- 4) นักเรียนไม่กล้าตักเตือนนักเรียนด้วยกัน
- 5) ครูผู้สอนขาดการอบรมการปลุกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนและไม่กล้าตักเตือนนักเรียนเนื่องจากไม่มีความรู้ด้านอิสลามศึกษากลัวว่าจะไม่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม
- 6) ครูผู้สอนบางคนขาดการให้ความสำคัญเรื่องการตักเตือน

แนวทางการปลุกฝังอัลลาฮ์ด้วยวิธีการตักเตือน

- 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนร่วมมือกันติดตามนักเรียนด้วยมาตรฐานเดียวกัน กำหนดมาตรการชัดเจน มีระบบติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้ครูที่ปรึกษารับผิดชอบ รายงานข้อมูลของนักเรียนแต่ละคน เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างตรงจุด
- 2) โรงเรียนกำหนดบทลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ได้อย่างเป็นขั้นตอน
- 3) โรงเรียนจัดทำคู่มือสำหรับนักเรียน
- 4) โรงเรียนดำเนินการตักเตือนนักเรียนที่นิสัยไม่ดี และประพฤติตัวไม่เหมาะสม โดยเรียกตักเตือนเป็นรายบุคคล พยายามทำให้เกิดความสำนึกผิด และให้โอกาสนักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยทำข้อตกลงหลังจากการตักเตือน และดำเนินการติดตามบันทึกการเปลี่ยนแปลง
- 5) โรงเรียนจัดอบรมปลุกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และกำหนดเรื่องการตักเตือนนี้ไว้ในระเบียบข้อบังคับในส่วนของเรื่องอัลลาฮ์
- 6) โรงเรียนสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นักเรียนในการเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์
- 7) โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนในเรื่องวิธีการตักเตือนนักเรียน โดยเน้นการเอาใจใส่ดูแล ตักเตือน และติดตามความประพฤตินักเรียนอยู่ตลอดเวลา เมื่อเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดี ต้องตักเตือนทันที โดยใช้เหตุผลและคำพูดสุภาพ

3.1.3.4 การปลุกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

สภาพและปัญหา

- 1) นักเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานและขาดความสนใจในการศึกษาหาความรู้จากตำราเอกสารด้วยตนเอง
- 2) นักเรียนให้ความสนใจประวัติศาสตร์เฉพาะช่วงเวลาการบรรยายหรือการนำเสนอเท่านั้น แต่ขาดการนำบทเรียนที่ได้ไปเป็นข้อคิดในการปฏิบัติตน

- 3) โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถถ่ายทอดประวัติศาสตร์อิสลาม หรือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม
- 4) โรงเรียนขาดการสอดแทรกประวัติศาสตร์อิสลามในเนื้อหาวิชาที่สามารถ บูรณาการได้ เนื่องจากครูบางคนไม่มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์อิสลาม
- 5) ครูผู้สอนประวัติศาสตร์อิสลามไม่สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ เนื่องจากช่วงเวลาในการสอนไม่เพียงพอ
- 6) ปัจจุบันสื่อทางโลกตะวันตกมีบทบาทในชีวิตประจำวันมาก ทำให้นักเรียนขาด ความสนใจประวัติศาสตร์อิสลาม โดยเฉพาะข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตมีความบิดเบือนมาก
- 7) โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดหาตำรา สื่อ การจัดบอร์ด อุปกรณ์ในการจัด นิทรรศการ รูปภาพหรือมัลติมีเดียในการถ่ายทอดประวัติศาสตร์อิสลามที่ทำให้เด็กนักเรียน ศึกษา

แนวทางการปลูกฝังอัคลากด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

- 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนต้องเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์อิสลาม โดยการ นำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านประวัติศาสตร์ เอกสาร ตำรา สื่อ และแบบเรียนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ศิษย์เรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) ครูผู้สอนสอดแทรกประวัติศาสตร์อิสลามในรายวิชาเรียน เน้นการสอนบูรณา การและสอดแทรกความเป็นอิสลาม โดยหยิบยกบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ให้นักเรียนเห็น แบบอย่าง พยายามให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมด้วยการสอนให้รู้ถึง ความลำบากของท่านเราะฮูล ﷺ ในการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม
- 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมและนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามด้วยรูปแบบที่ หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการ การบรรยาย การเปิดเสียงตามสาย การจัดบอร์ด แผ่นพับ หรือ การเสนอประวัติศาสตร์อิสลามบทบาทสมมติ อย่างน้อยด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามหน้า เสาธงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยเน้นให้นักเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

3.1.3.5 การปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ สภาพและปัญหา

- 1) นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม
- 2) นักเรียนขาดความตรงต่อเวลา

- 3) โรงเรียนขาดการดำเนินการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการที่วางไว้
- 4) เวลาในการจัดกิจกรรมมีความจำกัด เนื่องจากมีการกำหนดกิจกรรมในช่วงภาคการศึกษามากเกินไป หรือมีจำนวนคาบเรียนมากกว่าโรงเรียนทั่วไป
- 5) โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนที่ทำความดีให้กับโรงเรียนเท่านั้น
- 6) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องการจัดกิจกรรม
- 7) โรงเรียนให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการมากกว่าด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 8) กิจกรรมปลูกฝังอศลากุส่วนใหญ่จะอยู่ในส่วนของภาคของวิชาศาสนา เช่น การอ่านอัลกุรอาน การละหมาด ขณะที่ครูผู้สอนภาควิชาสามัญมีการปฏิบัติน้อยมาก
- 9) การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุนและประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ยังขาดความเป็นรูปธรรม ทำให้ครูที่ปรึกษาบางคนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรม
- 10) งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ

แนวทางการปลูกฝังอศลากุด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุอย่างสม่ำเสมอ

- 1) กำหนดให้ครูที่ปรึกษาทุกชั้นเรียนทำความรู้จักนักเรียน และอบรมอศลากุแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและให้มีการติดตามประเมินผลทุกสัปดาห์
- 2) โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้
- 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วมกันกำหนดกิจกรรม
- 4) การจัดกิจกรรม หรือการอบรมเดือนละครั้ง หรือสองเดือนครั้ง ที่เอื้อต่อการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน โดยเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เรื่องอศลากุแก่นักเรียน
- 5) การจัดการกิจวัตรประจำวันให้นักเรียน เช่น การขอดุอาอ์ การควบคุมการละหมาดห้าเวลา การน๊ะซีหะฮ์นักเรียนในช่วงเช้าแถวตอนเช้า ห้องเรียน และหลังจากละหมาดทุกเวลา
- 6) การกำหนดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- 7) การจัดกิจกรรมนักเรียนหลากหลาย เช่น การจัดเสียงตามสาย การอบรม หรือการพานักเรียนที่ทำดีบำเพ็ญประโยชน์นอกสถานที่และอื่นๆ
- 8) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเพียงพอ

3.1.3.6 การปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี สภาพและปัญหา

- 1) นักเรียนขาดจิตสำนึกรักษาความสะอาด และไม่เห็นคุณค่าการทะนุบำรุงทรัพย์สินของโรงเรียน
- 2) การแบ่งส่วนของอาคารสถานที่ไม่ชัดเจนระหว่างชายและหญิง
- 3) ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนขาดความสะอาด
- 4) โรงเรียนจัดให้มีสื่อการเรียนรู้้น้อยมาก
- 5) โรงเรียนมีพื้นที่คับแคบ และบางโรงเรียนอยู่ในทำเลที่ต่ำประสบอุทกภัยเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้ต้องใช้งบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมสูง
- 6) งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการพัฒนา ปรับปรุงอาคารสถานที่ และจัดสวนหย่อมในบริเวณโรงเรียน
- 7) สภาพแวดล้อมนอกโรงเรียนไม่เอื้อต่อการปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียน เช่น คาราโอเกะหรือห้องอาหารอยู่ใกล้โรงเรียน

แนวทางการปลูกฝังอัธยาศัยด้วยวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

- 1) จัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด จัดภูมิทัศน์สวยงาม มีสวนหย่อมและต้นไม้ร่มรื่น รวมถึงการรณรงค์การรักษาความสะอาด และความหวงแหนทะนุบำรุงทรัพย์สินต่างๆของโรงเรียนและหอพัก ผ่านการอบรม สื่อ หรือโปสเตอร์เพื่อให้นักเรียนตระหนักความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อม
- 2) โรงเรียนกำหนดแผนปฏิบัติงาน จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียน เช่น ป้ายคำสอน คำคม เขียนคู่อำตามสถานที่ต่างๆภายในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน หรือแยกอาคารชายหญิงชัดเจน หรือมีผ้า màn ปิดกั้นในกรณีที่ต้องเรียนรวมกัน เพื่อความอิสระแก่ผู้หญิงและเป็นการแบ่งเขต ชาย-หญิง
- 3) การจัดให้มีสถานที่อบรมอัธยาศัยเพื่อให้นักเรียนผู้รับผิดชอบใช้เป็นสถานที่دريبะห์อิสลาม
- 4) ผู้บริหารจัดกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนมีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เน้นให้บุคลากรทุกคนเป็นแบบอย่าง

5) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจความสะอาดห้องเรียน และสถานที่นักเรียนรับผิดชอบทุกเช้า และจัดให้มีการรายงานผลความสะอาด หรือมีการประกวดห้องเรียนนำเรียน

6) โรงเรียนร่วมมือกับชุมชน สนับสนุนให้ความรู้แก่ทุกครอบครัวและให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจังในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี และเสนอแนะให้ผู้มีอำนาจในชุมชนหรือจังหวัดดำเนินการกับสถานบันเทิงหรือสถานที่มั่วสุมที่อยู่ใกล้โรงเรียน

3.1.3.7 การปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ

- 1) การปลูกฝังการทำอโงะหะห์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ
- 2) การพัฒนาผู้บริหารให้มีความเป็นผู้นำ
- 3) การปรับพื้นฐานความรู้และความสามารถนักเรียนที่มีความต่างกัน
- 4) การจัดอบรมปลูกฝังอัธยาศัยแก่ครูและผู้ปกครองนักเรียน
- 5) การสร้างชุมชนหรือสังคมอัธยาศัย

สภาพและปัญหา

- 1) นักเรียนไม่เคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่
- 2) ผู้บริหารไม่ยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคลากรและครูผู้สอน
- 3) สภาพแวดล้อมแต่ละครอบครัวและหมู่บ้านมีความต่างกัน
- 4) ผู้ปกครองไม่ดูแลอบรมสั่งสอนบุตรตัวเอง และไม่ใช่วิธีที่ดี
- 5) ครูผู้สอนไม่สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

แนวทางการปลูกฝังอัธยาศัย

- 1) จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) จัดให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครูผู้สอนในเรื่องแนวทางการปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียน
- 3) โรงเรียนเน้นการปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียนตั้งแต่อนุบาล
- 4) ผู้ปกครองนักเรียนให้ความรับผิดชอบในการปลูกฝังอัธยาศัยแก่นักเรียนตั้งแต่ที่บ้านด้วยการอบรมสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดี
- 5) จัดโครงการอบรมผู้ปกครอง

- 6) จัดกลุ่มนักเรียนพี่เลี้ยง (รุ่นพี่) หรือสถานักเรียนดูแลรุ่นน้อง
- 7) การใช้ระบบศาลาเกาะสุ่ออย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินงาน และติดตามอย่างต่อเนื่อง
- 8) การปลูกจิตสำนึกด้วยการคิดดีทำดี และสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของท่านเราะสุล ﷺ

3.2 แบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูกฝังอัคลาคุแก่ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

การนำเสนอผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 18 คน จาก 9 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 3 โรง และโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรง มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยมีจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน ปรากฏตามตารางที่ 17, 18, 19 และ 20 ดังนี้

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	11	61.11
หญิง	7	38.89
รวม	18	100

จากตารางที่ 17 พบว่า สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 18 คน เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง คือ ร้อยละ 61.11 เป็นเพศชาย และร้อยละ 38.89 เป็นเพศหญิง

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	9	50.00
ครูผู้สอน	9	50.00
รวม	18	100

จากตารางที่ 18 พบว่า สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 18 คน จำแนกตามตำแหน่ง มีจำนวนและร้อยละเท่ากัน

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	11	61.11
ปริญญาโท	5	27.78
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ	2	11.11
รวม	18	100

จากตารางที่ 19 พบว่า สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 18 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาคือ มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 27.78 และร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก	6	33.3
โรงเรียนขนาดกลาง	6	33.3
โรงเรียนขนาดใหญ่	6	33.3
รวม	18	100

จากตารางที่ 20 พบว่า สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 18 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีจำนวนและร้อยละเท่ากัน

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน ตามวิธีการปลูกฝัง 6 วิธี ได้แก่ วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี วิธีการสร้างแรงจูงใจ วิธีการตักเตือน วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลาทุกอย่างสม่ำเสมอ และวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี โดยผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

3.2.2.1 วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

การปลูกฝังอศลาแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี พบว่า

- 1) โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีอศลาดีงาม
- 2) โรงเรียนคัดสรรบุคลากร ครูสอนศาสนาและสามัญที่มีอศลาดีเข้ามาสอนในโรงเรียน โดยใช้การสอบ การสังเกตบุคลิกภาพ และการประเมินพฤติกรรมจากการสัมภาษณ์ รวมถึงวุฒิการศึกษาและผลงานต่างๆ
- 3) โรงเรียนเน้นย้ำบุคลากรและครูผู้สอนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น การละหมาดมาอะฮ์ การแต่งกาย การพูดจา การระมัดระวังการปะปนระหว่างครูผู้ชายและครูผู้หญิง หรือการจัดโครงการ เช่น โครงการอบรมบุคลากร และการตักเตือนเรื่องอศลาที่ดีก่อนการประชุม
- 4) โรงเรียนเชิญวิทยากรภายนอก เช่น บาบอ (โต๊ะครู) อูstad หรือวิทยากรมาบรรยายถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ตามกิจกรรมและวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้ความรู้และความคิดแก่นักเรียน
- 5) โรงเรียนให้การแนะนำและตักเตือนเรื่องแบบอย่างที่ดีเป็นประจำ เช่น ในช่วงเวลาเข้าแถวตอนเช้า และในห้องเรียน เช่น ครูผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการมีอศลาที่ดี และทำตัวอย่างที่ดีก่อนการตักเตือนนักเรียนในเรื่องการแต่งกาย การพูดจา ท่าทาง มารยาท รวมถึงการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่อยู่หอพักในช่วงเวลาเย็น กลางคืน หรือก่อนนอน
- 6) โรงเรียนสร้างความสนิทสนมกับนักเรียนเพื่อให้คำปรึกษา ดูแลอย่างใกล้ชิด และการสร้างบรรยากาศรอบครัว เช่น ทานข้าวร่วมกับนักเรียน หรือครูผู้สอนเป็นเหมือนพ่อและแม่ของนักเรียน มีรุ่นพี่คอยดูแลน้อง ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้เกิดความทั่วถึง
- 7) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศครูผู้สอน เช่น เรื่องมารยาทการสอน วิธีการสอน รวมทั้งพฤติกรรมของครูในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมถึงนอกโรงเรียน หรือให้มีกรรมการบริหารติดตาม ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายทุกคนดำเนินการติดตามทุกสัปดาห์

8) โรงเรียนมอบหมายครูประจำชั้นและคณะกรรมการนักเรียนช่วยเหลือดูแลนักเรียนโดยกำหนดความรับผิดชอบให้กรรมการนักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและรุ่นน้อง

9) โรงเรียนใช้สื่อการเรียน การสอน เช่น เทป หรือซีดี ให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม และมารยาทดีงาม เช่น การเคารพครู การเคารพพ่อแม่ และการนำเอาภาพยนตร์ การ์ตูน หรือสื่ออื่นๆที่สามารถสอนจริยธรรมดีงาม

10) โรงเรียนกำหนดคู่มือสำหรับนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร และแจกให้นักเรียนทำความเข้าใจตั้งแต่เข้ามาสมัครเรียน หรือใช้วิธีการประกาศในสนามและการจัดการอบรม

11) โรงเรียนมอบรางวัลและสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในวันสำคัญต่างๆของโรงเรียน เช่น การมอบรางวัลแก่ครูดีเด่นในแต่ละด้าน หรือการจัดโครงการครูในดวงใจให้นักเรียนเลือกครูตัวอย่าง การคัดเลือกครูดีเด่นในด้านการสอน ด้านการปฏิบัติงานตามแต่ละฝ่ายที่ครูสังกัดและการประกาศให้นักเรียนเห็นแบบอย่าง

12) โรงเรียนกำหนดจำนวนนักเรียนต่อสัดส่วนของครูผู้สอน เพื่อดูแลให้คำปรึกษาและติดตามพฤติกรรมของนักเรียน เช่น นักเรียนประมาณ 15 คน ต่อ ครู 1 คน โดยใช้เครื่องมือในการดูแล เช่น สมุดบันทึกเพื่อการประเมินการเข้าร่วมอบรมของนักเรียน

13) โรงเรียนจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มใหญ่เพื่อง่ายต่อการปลูกฝังแบบอย่าง ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียนทั่วไป หรือกลุ่มเด็กปกติที่เรียนเก่ง พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูอย่างดี โดยส่งเสริมเด็กให้เรียนต่อ 2) เด็กมีปัญหา หมายถึง เด็กที่พ่อแม่แยกทางกัน เด็กกำพร้า หรือเด็กที่ขาดการเลี้ยงดูอย่างดี เป็นต้น และ 3) เด็กที่มีความเสี่ยง คือ เด็กเกเร เด็กที่ชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบโรงเรียน

ปัญหาที่พบ

- 1) นักเรียนขาดความร่วมมือ
- 2) นักเรียนไม่กล้าขอปรึกษาจากครูผู้สอน
- 3) นักเรียนมีความรู้สึกว่าการมีเอกลักษณ์ในวิชาศาสนาและวิชาสามัญแตกต่างกัน
- 4) นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานครอบครัวต่างกัน เช่น กลุ่มที่ย้าย กลุ่มปานกลางและกลุ่มที่ยากต่อการปลูกฝัง

5) ครูผู้สอนไม่ให้ความร่วมมือในการเป็นแบบอย่าง ทำให้นักเรียนประพฤติตนตามแบบอย่างที่ไม่ถูกต้อง เช่น ครูผู้สอนบังคับให้เด็กใส่ผ้าคลุมใหญ่ แต่ว่าครูบางคนชอบใส่ผ้าคลุมเล็ก หรือครูทุกคนต้องใส่รองเท้าหุ้มส้น แต่ก็มิใส่รองเท้าแตะมาสอน

6) ครูผู้สอนมีข้อจำกัดส่วนบุคคล ไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้ในทุกด้าน เนื่องจากพื้นฐานของครูผู้สอนหรือนักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากัน บางคนจบมตะวัตลิต บางคนจบศาสนา บางคนจบสามัญโดยตรง และบางคนขาดประสบการณ์ในการสอนและการปลุกฝึงอัครากุแก่นักเรียน

แนวทางการแก้ไขปัญหา

- 1) ครูผู้สอนติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด พยายามสอดแทรกจริยธรรม และนำเอาตัวอย่างเกี่ยวกับจริยธรรม ให้นักเรียนเห็นภาพมากที่สุด เช่น หานิทานหรือเรื่องราวตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนฟัง
- 2) กรณีที่นักเรียนขาดความร่วมมือให้ดำเนินการตักเตือนด้วยวาจา แต่ถ้าเข้าเกณฑ์ครั้งที่สามให้ดำเนินการตามกฎตามระเบียบของโรงเรียน เช่น การตัดคะแนนพฤติกรรมนักเรียน
- 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนสนับสนุนให้มีการจัดเวลาความประพฤติตนเอง
- 4) โรงเรียนกำหนดกำหนดนโยบายและระเบียบว่าด้วยพฤติกรรมของครูที่ดีในโรงเรียน อบรม หรือตักเตือนให้ครูผู้สอนเปลี่ยนแปลงตัวเอง
- 5) โรงเรียนสร้างบรรยากาศการตักเตือนเรื่องแบบอย่างระหว่างบุคลากรด้วยกัน กรณีที่มีการปฏิบัติตนในเรื่องที่ไม่เหมาะสม เช่น การตักเตือนกันในห้องประชุมสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้ครูเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนตามกรอบของอิสลามมากที่สุด
- 6) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากรและครูผู้สอนตระหนักความสำคัญเรื่องการปลุกฝึงอัครากุในโรงเรียน เช่น การจัดอบรมบุคลากร หรือการคัดเลือกครูผู้สอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนโดยประกาศเกียรติคุณ ชมเชย หรือขึ้นเงินเดือนพิเศษ

3.2.2.2 วิธีการสร้างแรงจูงใจ

การปลุกฝึงอัครากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ พบว่า

- 1) โรงเรียนใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจด้วยการคัดเลือกนักเรียนที่มีอัครากุดีในด้านต่างๆ เช่น นักเรียนมารยาทดี มีแบบอย่างดีแก่รุ่นน้อง อิบาคะฮุเด่น บุคลิกภาพดี เรียนดี หรือนักเรียนที่มีการปรับปรุงตนเอง โดยมอบรางวัล เกียรติบัตรในวันกิจกรรมสำคัญต่างๆ ของโรงเรียน การให้สิทธิพิเศษพาไปทัศนศึกษา หรือการประกาศชมเชยหน้าเสาธง และในชั้นเรียน
 - 2) โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนที่มีอัครากุดีเป็นกรรมการหรือสภานักเรียน ส่วนใหญ่ใช้วิธีการคัดเลือกสองวิธี ได้แก่ วิธีการกำหนดเกณฑ์ พิจารณาเข้าคัดเลือกสภานักเรียน
- 1) โรงเรียนคัดเลือกนักเรียนที่ผ่านคุณสมบัติก่อนและให้นักเรียนลงคะแนนคัดเลือกหานักเรียนที่มี

ความเหมาะสม และ 2) นักเรียนคัดเลือกเองและส่งชื่อให้โรงเรียนกลั่นกรองเลือกผู้ที่มีความเหมาะสม

3) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสานงานกับครูที่ปรึกษาของนักเรียนคั่นหานักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และส่งรายชื่อให้ฝ่ายบริหารดำเนินการคัดเลือกเพื่อให้ทุนการศึกษาตามด้านต่างๆ

4) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีอัคลาภดี นักเรียนเรียนเก่ง นักเรียนยากจน และนักเรียนกำพร้า ด้วยการให้เรียนฟรี และสนับสนุนทุนให้เรียนต่อต่างประเทศ เช่น อียิปต์ มาเลเซีย ชูแดน ปากีสถาน เป็นต้น

5) โรงเรียนจัดโครงการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีอัคลาภดีงาม เช่น จัดโครงการธนาคารความดี เพื่อสะสมความดี โดยครูผู้สอนทำหน้าที่สังเกต พิจารณา และบันทึกความดีของนักเรียน เช่น นักเรียนมีมารยาทดี พุดจาสุภาพ มีความสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นต้น

6) โรงเรียนเชิญวิทยากรมาอบรมส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำความดี และให้รุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่จบไปแล้วมาถ่ายทอดประสบการณ์ และสร้างบรรยากาศสูงใจทำความดี เช่น การคิดป้ายคำสอนอัลกุรอาน อัลหะดีษ คำสุภาษิต คำพังเพย หรือการแข่งขันตอบปัญหา การประกวดการจัดบอร์ดตามวันสำคัญต่างๆของศาสนา รวมถึงการให้มีบรรยากาศการแต่งกาย เช่น วันพุธ กับวันพฤหัสบดี จะให้นักเรียนใส่ชุดตะโละบางอ ครูก็จะใส่ได้บ ส่วนนักเรียนหญิงก็จะมีชุดแบบทางโรงเรียนจัดให้

7) โรงเรียนตั้งกฎระเบียบเพื่อควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน โดยนำหลักการศาสนามาใช้ ดำเนินการในระเบียบของโรงเรียน เช่น กำหนดคะแนนความประพฤติของนักเรียน และมอบความรับผิดชอบให้ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนให้คะแนนคุณลักษณะพึงประสงค์รวมในรายวิชา การให้ฝ่ายปกครองควบคุมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการตัดคะแนนความประพฤติ หรือใช้วิธีการตักเตือนและการลงโทษ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การโกนหัว และการตี

8) โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ทำความผิดปรับปรุงตัวโดยแจ้งผู้ปกครองรับทราบข้อตกลง และร่วมกันติดตามพฤติกรรมนักเรียนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หากพบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็พักการเรียน หรือไล่ออก รวมถึงการควบคุมพฤติกรรมของเขา และจำกัดพื้นที่อย่างเข้มงวด เช่น ต้องละหมาดให้ตรงเวลา ต้องเข้าเรียนไม่ขาด อ่านอัลกุรอาน ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้ายังไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการละเมิดอีก ก็เชิญออก แต่ถ้ายอมเปลี่ยนแปลงตัวเองก็ให้เรียนต่อได้

ปัญหาที่พบ

- 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นและมุมมองต่างกันในการคัดเลือกนักเรียนที่มีอรรถกถาคดีเด่น ทำให้บางครั้งมีการคัดเลือกนักเรียนที่ตนต้องการแตกต่างกัน
- 2) นักเรียนที่มีอรรถกถาคดีงามหรือนักเรียนที่ให้ความสำคัญเรื่องรางวัลตอบแทนความดี จะได้รับรางวัลอยู่ตลอดเวลา ส่วนนักเรียนที่ขาดความสนใจก็จะยอมให้โรงเรียนตัดคะแนนพฤติกรรมหรือลงโทษ เช่น การฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ การมาสาย การไม่เข้าแถว การหนีเรียน การแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การขาดละหมาดมาอะฮ์ การไม่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น
- 3) นักเรียนขาดความเข้าใจเรื่องการวางตัวเองที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่หรือกับครูผู้สอน เช่น การพูดจาไม่สุภาพ การวางตัวไม่เหมาะสมกับครู การไม่ให้เกียรติครู

แนวทางการแก้ปัญหา

- 1) โรงเรียนตั้งเกณฑ์สำหรับนักเรียนที่มีคุณสมบัติรับรางวัล เช่น นักเรียนจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) นักเรียนที่มีความขยันมาโรงเรียน 2) มีการแต่งกายเรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียน 3) ให้เกียรติต่อครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน 4) มีอรรถกถาที่ดีภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน และ 5) มีความขยันเรียน เป็นต้น
- 2) โรงเรียนชี้แจงกฎระเบียบของโรงเรียนและทำข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 3) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะควบคุมติดตามนักเรียนที่มีความเสี่ยงและนักเรียนที่ได้รับการตักเตือนแล้วเพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลง
- 4) โรงเรียนออกมาตรการเด็ดขาดและดำเนินการอย่างจริงจังกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี ด้วยการตักเตือน การตัดคะแนนพฤติกรรม การควบคุมเวลาเข้าชั้นเรียนและละหมาดมาอะฮ์ ก็ต้องให้ครูทุกคาบบันทึกชื่อ และกำหนดโทษเพื่อไม่ให้นักเรียนคนอื่นทำตาม เช่น การทำโทษหน้าเสาธงทุกวัน การให้บำเพ็ญประโยชน์ การล้างห้องน้ำ ทำความสะอาดอาคารเรียน หรือบริเวณโรงเรียน
- 5) การไล่นักเรียนออกหรือการเชิญออกกรณีที่มีการติดตามและตรวจสอบพฤติกรรมแล้ว เช่น พบว่ามีพยานและหลักฐานชัดเจนในเรื่องยาเสพติด หรือเรื่องชู้สาว
- 6) โรงเรียนแจ้งผู้ปกครองทราบความประพฤติของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการติดตามและความร่วมมือกันในการแก้ปัญหา เช่น นักเรียนมาสายเป็นประจำ หรือขาดเรียนบ่อย

ก็ดำเนินการเรียกผู้ปกครองหรือส่งหนังสือรายงานความประพฤตินักเรียน รวมถึงการไปเยี่ยมเยียนบ้าน

3.2.2.3 วิธีการตักเตือน

การปลูกฝังอักษลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการตักเตือน พบว่า

1) โรงเรียนสร้างคู่มือสำหรับครูและนักเรียนในการปฏิบัติตนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการบังคับใช้สำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือผิดวินัยของโรงเรียน หรือเป็นเกณฑ์การตัดคะแนนความประพฤติ โดยจะทำการชี้แจงครูและนักเรียนทราบก่อนเข้ามาสอนหรือเรียนในช่วงปฐมนิเทศ

2) โรงเรียนตักเตือนนักเรียนหน้าแถวทุกเช้า กำหนดให้มีครูเวรตักเตือน และให้สถานักเรียนสรุปบันทึกการให้คำตักเตือนแบบสั้นๆ ว่าใครเป็นผู้ให้อิวาทหรือให้การตักเตือน เพื่อเป็นแนวทางในการตักเตือนครั้งต่อไป

3) การสนับสนุนให้สถานักเรียนเป็นผู้ช่วยครูในการดูแลนักเรียนในรูปแบบพี่ดูแลน้อง เพื่อให้เกิดความทั่วถึง เช่น ให้กรรมการนักเรียนจัดระเบียบการเข้าแถว การตักเตือนน้องทุกวันหลังจากการละหมาด และช่วยเหลือครูในการสอนอัลกุรอานแก่น้องๆ

4) โรงเรียนกำหนดครูประจำชั้นและครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำตักเตือนนักเรียนในช่วงเวลาเรียนทุกรายวิชาและนอกห้องเรียน ให้ครูหอพักเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาหรือแนะนำนักเรียนที่อยู่ประจำหอพัก จัดให้มีช่วงเวลาเฉพาะสำหรับการอบรม เช่น จัดให้มีกิจกรรมตักเตือนกันหลังจากละหมาดญะมาอะฮ์ หรือในช่วงเวลาเรียนก็ให้มีคาบอบรม คาบแนะแนว คาบสะลาเกาะห์ และชั่วโมงโฮมรูมในคาบสุดท้ายของทุกสัปดาห์

5) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมมือกันวางแผนและจัด โครงการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังอักษลากดีงาม เช่น ฝ้ายกิจการนักเรียน รับผิดชอบจัดโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็ก รวมถึงการจัดอบรมจริยธรรมพัฒนาบุคลากรและครูเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน

6) ฝ่ายปกครองมีบทบาทสำคัญในการดูแลและตักเตือนนักเรียนทั้งที่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เช่น กลางคืนฝ่ายปกครองจะทำหน้าที่ตรวจตราและให้คำตักเตือนนักเรียนก่อนนอน หรือมีหน้าที่ควบคุม ตักเตือน และทำโทษนักเรียนที่ทำผิดระเบียบของโรงเรียน

7) โรงเรียนกำหนดขั้นตอนการตักเตือนชัดเจน เช่น นักเรียนตักเตือนกันเอง ครูที่ปรึกษาตักเตือน ฝ่ายปกครองนักเรียนตักเตือน และให้ระยะเวลาในการปรับปรุงตัว หากทำผิดซ้ำก็ส่งให้ฝ่ายบริหารโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมารับทราบและทำข้อตกลงร่วมกัน หรือใช้วิธีการไปเยี่ยม

บ้าน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และรับทราบปัญหาที่แท้จริง หากนักเรียน ฝ่าฝืนอีก ก็จะเชิญพักการเรียนหรือไล่ออก

8) กรณีที่ครูสามารถตักเตือนได้ทันทีก็ให้เรียกนักเรียนตักเตือน และให้คำแนะนำส่วนตัว เพื่อเป็นการให้จิตสำนึกแก่นักเรียน เพื่อรักษาความรู้สึกของนักเรียน หรือก่อนส่งให้ครูประจำชั้นหรือถึงฝ่ายปกครองนักเรียนทราบ เช่น กรณีนักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ พูดยาไม่สุภาพ นักเรียนดิ่งต้นไม้ เล่นน้ำในกองเลาะสน้ำ หรือบางครั้งการตักเตือนแบบแบบรวมๆ

9) โรงเรียนลงโทษขั้นเด็ดขาดให้นักเรียนคนอื่นเห็น กรณีที่มีการตักเตือนแล้ว ยังทำผิดซ้ำอีก เช่น การแอบนำโทรศัพท์มือถือมาใช้ในโรงเรียน หรือชุดที่รัดรูปมาใส่ ก็จะทำการเผาต่อหน้านักเรียน หรือทำผิดเพียงครั้งเดียวแต่หลักฐานและพยานชัดเจนก็จะไล่ออก เช่น เรื่องชู้สาว และยาเสพติด เป็นต้น

ปัญหาที่พบ

- 1) นักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบ โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเดิมที่ทำผิดซ้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น กลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง
- 2) นักเรียนไม่เคารพครู ไม่ให้เกียรติครู และไม่เชื่อฟังการตักเตือน
- 3) ครูผู้สอนไม่กล้าตักเตือนนักเรียนเพราะกลัวว่านักเรียนจะไม่รัก
- 4) ครูผู้สอนไม่ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนหลังการตักเตือน
- 5) ครูบางคนตักเตือนนักเรียนแต่ตัวเองทำไม่ได้ เช่น การแต่งกายผิดระเบียบ การสูบบุหรี่ เป็นต้น

แนวทางการแก้ปัญหา

- 1) โรงเรียนออกคู่มือระเบียบบังคับของโรงเรียนให้มีความชัดเจน สามารถลงมือปฏิบัติจริงกับครูผู้สอนและนักเรียนที่ฝ่าฝืนระเบียบ
- 2) โรงเรียนจัดงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการนำไปใช้ในเรื่องของการตักเตือน และการเยี่ยมเยียนบ้านของนักเรียน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือ และทำความเข้าใจความเป็นอยู่ของนักเรียนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงในการตักเตือน
- 3) โรงเรียนกำชับครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการตักเตือนนักเรียนตลอดเวลา โดยเฉพาะเมื่อเห็นนักเรียนกำลังทำความผิดต้องตักเตือนทันทีอย่าปล่อยให้ผ่านไป ไม่เช่นนั้นนักเรียนจะเข้าใจว่าสิ่งดังกล่าวเป็นเรื่องที่ดี ซึ่งจะทำให้ยากในการตักเตือนครั้งต่อไป

4) โรงเรียนกำหนดครูที่ปรึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านศาสนาและสามัญคุณแล และติดตามนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่ชอบทำความผิดซ้ำ ให้มีการรายงานกับผู้ปกครองของนักเรียนด้วย เช่น เรื่องเรียน เรื่องละหมาด และประเมินหาให้นักเรียนที่มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

5) โรงเรียนจัดการอบรมเฉพาะและการควบคุมพฤติกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความผิดร้ายแรงเพื่อเป็นการให้โอกาสนักเรียนที่กระทำความผิดกลับตัว

3.2.2.4 วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

การปลูกฝังอัลลาคูแก่นักเรียนด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม พบว่า

1) โรงเรียนกำหนดการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามในหลักสูตรการสอนรายวิชา เช่น ประวัติศาสตร์ของท่านเราะสูล ﷺ และบรรดาศาสดา และบรรดาเศาะหาบะฮ์ เคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ราชวงศ์ใน อาณาจักรอิสลาม และประวัติความเป็นมาของพื้นที่ โดยใช้ตำราหรือหนังสือที่จัดทำขึ้นเองหรือหาซื้อมา ทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษามลายู และภาษาอาหรับ

2) โรงเรียนนำเสนอสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น การจัดบอร์ด การแจกแผ่นพับ วารสาร หรือเปิดซีดีให้นักเรียนศึกษาจากเรื่องราวที่สอดแทรกผลการตอบแทนความดีและความชั่ว โดยครูเป็นผู้แนะนำแก่นักเรียนในการแยกแยะพฤติกรรมดีและไม่ดี

3) การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาเปรียบเทียบกับประวัติศาสตร์ในอดีตในชั้นเรียนและหลังจากการละหมาด เพื่อให้เกิดความสำนึกเรื่องการตอบแทนความดีความชั่ว และการทดสอบของอัลลอฮ์ ﷻ เช่น เหตุการณ์พายุดีเปรชชั่น เหตุการณ์สึนามิ รวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

4) การกำหนดโครงการเชิญโต๊ะครู บาบอ อุตาส หรือวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยายประวัติศาสตร์อิสลาม เพื่อสร้างจิตสำนึกรักประวัติศาสตร์อิสลาม เช่น ประวัติความสำคัญของวันอาชูรอ การทำเมาลิดนบี การขึ้นปีใหม่ของอิสลาม เหตุการณ์อิสเราะฮ์และมิจรอนญ์ หรือวันสำคัญต่างๆทางประวัติศาสตร์อิสลาม รวมถึงการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในปฏิบัติตัวในวันสำคัญของศาสนาอื่น เช่น วันวาเลนไทน์ หรือวันคริสต์มาส

ปัญหาที่พบ

- 1) นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือ
- 2) ครูผู้สอนไม่มีความสามารถสร้างแรงจูงใจในการเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ได้

3) การติดต่อวิทยากรมีความยากลำบาก บางครั้งวิทยากรไม่สามารถมาตามวันเวลาที่จัดได้

4) บางครั้งวิทยากรที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดไม่มีการเตรียมความพร้อมที่ดี

แนวทางการแก้ปัญหา

- 1) โรงเรียนกำหนดคะแนนคุณลักษณะพึงประสงค์ให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วม
- 2) สรรหาครูหรือวิทยากรที่มีความสามารถในการบรรยายประวัติศาสตร์อิสลาม

3.2.2.5 วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลาทุกอย่างสม่ำเสมอ

การปลูกฝังอศลาแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลาทุกอย่างสม่ำเสมอ พบว่า

1) โรงเรียนจัดงานวิชาการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันอาชูรอ วันขึ้นปีใหม่ของอิสลาม การเตรียมพร้อมวันราฎอ กิจกรรมประกวดเรียงความและการจัดบอร์ด หรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนเพื่อสร้างความรัก ความสามัคคี ความรับผิดชอบ และปลูกจิตสำนึกการรักษาความสะอาด

2) การจัดโครงการปฐมนิเทศแก่นักเรียนที่เข้าใหม่เพื่อปรับพื้นฐานให้เด็กมีความพร้อมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน และจัดโครงการปัจฉิมนิเทศแก่นักเรียนที่กำลังสำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นการขจัดเคลือบแคลงก่อนจบจากโรงเรียนและการใช้ชีวิตในสังคม

3) โรงเรียนจัดค่ายอบรมจริยธรรมเพื่อปลูกฝังอศลาทุกที่ดิงงามแก่นักเรียน ซึ่งเป็นโครงการปรับพื้นฐานเด็กใหม่ เช่น ค่ายก่อนการเรียน และโครงการต่อเนื่องประจำปี เช่น ค่ายอบรมจริยธรรมเรื่องมารยาทต่อบิดามารดา มารยาทต่อครู ต่อเพื่อนร่วมห้อง มารยาทการมาโรงเรียน การเคารพต่อระเบียบวินัยโรงเรียน

4) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเข้าแถวทุกเช้าและให้ครูเวรประจำวันหนึ่งถึงสองคน ให้อิวาตและตักเตือนนักเรียนก่อนการเข้าชั้นเรียน รวมถึงจัดให้มีกิจกรรมหน้าเสาธง เช่น การจัดแถว การขอคุอาฮ์ และการให้นักเรียนนำหะดีษมานำเสนอหน้าแถวเพื่อฝึกความรับผิดชอบ

5) การบังคับและควบคุมเด็กฝึกกิจวัตรประจำวัน เช่น การละหมาดญะมาอะฮ์ และฟังการนะซีหะฮ์จากครูผู้สอนในช่วงเวลาก่อนและหลังละหมาดทุกเวลา กิจกรรมการสอนอัลกุรอาน คุอาฮ์ และกิตาบต่างๆ การอ่านอัชการช่วงเช้าหลังละหมาดสุขทุกก่อนการทำภารกิจส่วนตัวและเขียนหลังละหมาดฮัจญ์ก่อนกลับบ้าน

6) การจัดกิจกรรมสละเกาะฮุสัปลาห์ละหนึ่งคาบ และจัดสละเกาะฮุรวมเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นการติดตาม ตักเตือนกันเรื่องการปฏิบัติตนการเป็นมุสลิมที่ดี

- 7) โรงเรียนจัดกิจกรรมการออกตะอวะฮ์ฮัจญ์ โดยมีอุstadควบคุมดูแลนักเรียน เพื่อเป็นการฝึกฝน ฝึกความอดทน และเรียนรู้การทำงานเพื่อศาสนา
- 8) โรงเรียนจัดนักเรียนรุ่นพี่ออกไปสอนตามตาคีตาในชุมชน บริหารจัดการตาคีตา และการจัดงานตาคีตาสัมพันธ์ภายใต้การดูแลของครูที่ปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าถึงชุมชนและเรียนรู้ เรื่องมารยาททางสังคม
- 9) โรงเรียนกำหนดการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนารูปแบบกิจกรรมในครั้งต่อไป

ปัญหาที่พบ

- 1) นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม
- 2) นักเรียนบางคนยอมให้ทำโทษเป็นประจำ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น มาสายเป็นประจำ
- 3) นักเรียนส่วนใหญ่กลัว เชื้อฟุ้ง และให้เกียรติครูสอนศาสนามากกว่าครูสามัญ ทำให้บางครั้งนักเรียนหนีเรียนและไม่เอาใจใส่กิจกรรมในช่วงเวลาที่ครูสอนศาสนาไม่อยู่ในโรงเรียน
- 4) นักเรียนที่เข้าใหม่บางคนไม่สามารถให้ความร่วมมือในการปรับพื้นฐานได้ เช่น การรับประทานอาหารร่วมกับเพื่อน การตื่นละหมาดตะฮัจญ์
- 5) กิจกรรมบางกิจกรรมมีความล่อแหลมความมั่นคง ทำให้บางครั้งเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเกิดระแวงและความสงสัย
- 6) การจัดกิจกรรมที่มีการรวมระหว่างนักเรียนเก่าและนักเรียนใหม่เป็นเหตุให้บางครั้งนักเรียนใหม่เลียนแบบพฤติกรรมไม่ดีจากนักเรียนเก่า
- 7) ครูผู้สอนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการกำกับดูแลนักเรียน
- 8) ผู้ปกครองขาดการให้ความร่วมมือในการสนับสนุนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
- 9) กิจกรรมบางกิจกรรมมีการปะปนกันระหว่างผู้ชายผู้หญิง

แนวทางการแก้ไขปัญหา

- 1) โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครูทุกเดือนเพื่อเป็นการสร้างสำนึกความรับผิดชอบ และแลกเปลี่ยนปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรม กำหนดระบบการควบคุมดูแลที่มี

ความทั่วถึง สามารถติดตามนักเรียนได้ทุกคน ทั้งในและนอกห้องเรียน หรือในหอพัก และมีการมอบหมายให้ครูผู้สอนประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

2) โรงเรียนใช้สมุดประเมินเวลาเข้าร่วมกิจกรรม และการร่วมละหมาดญะมาอะฮ์ ทั้งห้าเวลา และให้นักเรียนหญิงแจ้งครูที่ปรึกษาทราบในกรณีที่มาประจำเดือนหรือละหมาดไม่ได้ ทุกครั้ง

3) โรงเรียนกำหนดชั่วโมงกิจกรรมนักเรียน หากไม่ผ่านจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมใหม่ในปีหน้า เช่น ค่าปรับพื้นฐานนักเรียนใหม่ หรือซ่อมให้หมดในช่วงวันหยุดหรือช่วงปิดเทอม ก่อนจบ เช่น การไม่ขึ้นละหมาดญะมาอะฮ์ การหนีเรียน การมาสาย ก็ทำโทษด้วยการกางหญ้า กวาดหญ้า เก็บขยะ ล้างห้องน้ำ การปลูกต้นไม้ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ การไม่เข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ และในบางครั้งก็ลงโทษด้วยการตีหน้าเสาธง เช่น การไม่ขึ้นหมาดสุบฮ์

4) โรงเรียนจัดให้มีค่ายเฉพาะเพื่อปรับปรุงตัวเองสำหรับนักเรียนที่ขาดการร่วมกิจกรรมหลายครั้งหรือมีความผิดร้ายแรงเพื่อเปิดโอกาสให้ปรับปรุงตัว เช่น การเข้าค่ายอบรม และการออกคะอะวะฮ์

5) โรงเรียนจัดกิจกรรมสละกาอะฮ์ กิจกรรมกีฬามูลลีย์น เพื่อเป็นการพบปะ ให้คำตักเตือน และคำปรึกษาแก่นักเรียน เช่น การถามถึงเรื่องการละหมาด การอ่านอัลกุรอาน และการถือศีลอดสุนัต

6) โรงเรียนงดการจัดกิจกรรมที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบสุขในพื้นที่ หรือแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือรับผิดชอบในชุมชนทราบก่อนการจัดกิจกรรม รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบสุข

7) โรงเรียนชี้แจงความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ เช่น การเข้าแถวในตอนเช้า ทำให้นักเรียนได้คูอาฮ์ในตอนเช้า และการรับฟังโอวาทจากครูเพื่อสามารถใช้ในการเรียนและการดำเนินชีวิตได้

8) โรงเรียนจัดชั่วโมงเรียนสลับกัน โดยให้ครูสอนศาสนาและสามัญอยู่ในโรงเรียนเต็มเวลา เช่น บางห้องช่วงเช้าเรียนศาสนา และช่วงบ่ายเรียนสามัญ และบางห้องเรียนสามัญช่วงเช้า และเรียนศาสนาช่วงบ่ายเพื่ออำนวยความสะดวก

9) โรงเรียนกำหนดแบ่งวันจัดกิจกรรมหรือขอบเขตระหว่างชายหญิงให้ชัดเจน เช่น จัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมทัศนศึกษา หรืองานวิชาการต่างวันกัน หรือกำหนดให้มีครูที่ปรึกษาดูแลอย่างใกล้ชิดเมื่อมีการเดินทางออกนอกสถานที่เพื่อเป็นการควบคุมไม่ให้เกิดการปะปนชายหญิงระหว่างนักเรียนหรือครูผู้สอนด้วยกัน

3.2.2.6 วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

การปลูกฝังอัครคุณแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีพบว่า

1) โรงเรียนเน้นย้ำครูผู้สอนในเรื่องการเป็นสิ่งแวดล้อมหนึ่งรอบตัวนักเรียน ที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนให้ได้ตลอดเวลา

2) โรงเรียนสร้างสำนึกแก่นักบุคลากร ครู และนักเรียนรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยการห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นขยะเข้ามาในโรงเรียน เช่น ถุงพลาสติก และขวดแก้ว โดยกำหนดนโยบายรักษาความสะอาดด้วยการให้ครูและนักเรียนทุกคนต้องพาดจาน แก้ว และช้อนมาโรงเรียนเองทุกวัน และแบ่งความรับผิดชอบตามบริเวณพื้นที่ต่างๆภายในโรงเรียน เช่น ให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน ช่วยกันดูแลตกแต่งดอกไม้ ต้นไม้ในโรงเรียน ทำความสะอาดหอพัก ซึ่งอาจมีการให้รางวัลเพื่อสร้างกำลังใจในการรักษาความสะอาดแก่ห้องเรียนที่มีความสะอาดและหอพักน่าอยู่

3) โรงเรียนสร้างสิ่งแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ หอพักนักเรียน สนาม และสวนหย่อม ด้วยการติดป้ายคำสอนจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ บทความ คำสุภาษิต คำพังเพยทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาอาหรับ ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ โดยอาจารย์ประจำหมวดวิชาที่รับผิดชอบ หรือให้นักเรียนทำเองโดยเอาคำสอนหรือคำเตือนจากครูสอนศาสนา เช่น ป้ายเตือนภัยบุหรี่ก็จะเขียนอาเยฮ์ห้ามเรื่องบุหรี่ และป้ายเชิญชวนทำความดี ส่วนในห้องเรียนก็จะให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้นักเรียนได้อ่านและวิเคราะห์

4) โรงเรียนสร้างอาคารเรียน หอพัก และโรงอาหารที่มีความเป็นระเบียบและมีการจัดการแยกนักเรียนและห้องพักอาจารย์ชายหญิงชัดเจน

5) โรงเรียนใช้ห้องประชุมและอาคารละหมาดภายในโรงเรียนในการบรรยายศาสนา และให้นักเรียนละหมาดญะมาอะฮ์ใช้เวลาด้วยกัน ซึ่งบางโรงเรียนก็มีมัสยิดประจำหมู่บ้านอยู่ภายในโรงเรียน

6) โรงเรียนกำหนดห้องคอมพิวเตอร์สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ และค้นคว้าข้อมูลแก่เด็กให้เป็นคนทันโลก ทันเหตุการณ์

7) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการสาธารณสุขในโรงเรียนมีหน้าที่ตรวจสอบดูแลความสะอาดภายในโรงเรียนเริ่มจากบริเวณ โรงเรียน ห้องเรียน หอพัก และห้องน้ำ รวมถึงให้สภานักเรียนรับผิดชอบตรวจตามห้องเรียนและห้องพัก เพื่อรายงานหน้าเสาธง

ปัญหาที่พบ

- 1) นักเรียนบางคนขาดการให้ความสำคัญเรื่องการรักษาความสะอาด
- 2) ขาดผู้รับผิดชอบดูแลต้นไม้ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน

- 3) บางครั้งป้ายคำสอนชำรุดหรือสูญหาย
- 4) ห้องน้ำในหอพักไม่เพียงพอ
- 5) ขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาอาคารเรียน การปลูกต้นไม้ และการจัดสวนหย่อม

แนวทางการแก้ไขปัญหา

- 1) กำหนดให้นักเรียนร่วมกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน และหอพักทุกเช้า หลังจากละหมาดศุบฮ์ และลงโทษนักเรียนที่ไม่รักษาความสะอาดด้วยการเก็บขยะและบำเพ็ญประโยชน์ภายในโรงเรียน
- 2) มอบหมายให้นักเรียนที่มีบ้านอยู่ใกล้โรงเรียนมาช่วยดูแลรดน้ำต้นไม้ในช่วงปิดภาคเรียน
- 3) โรงเรียนใช้งบประมาณที่มีอยู่ปรับอาคารสถานที่ และสร้างห้องน้ำเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ วิธีการ และแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ปัญหาที่พบ

- 1) นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะเป็นนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ส่วนใหญ่มีคุณภาพการศึกษาต่ำและมีพฤติกรรมไม่ดีมาตั้งแต่โรงเรียนประถมศึกษา
- 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนบางโรงเรียนขาดการให้ความสำคัญเรื่องการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนอย่างจริงจัง
- 3) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการสนับสนุนให้เด็กมีจริยธรรมดีงาม แต่บางครั้งกลับสนับสนุนพฤติกรรมที่ผิดต่อหลักการศาสนาแก่นักเรียน เช่น ชื้อชุดที่รัดรูปให้นักเรียน โทรศัพท์มือถือ หรือเครื่องใช้ที่เกินความจำเป็นสำหรับนักเรียน รวมทั้งไม่ว่ากล่าวตักเตือนเด็กในกรณีที่เด็กขาดเรียนหรือมาสายเป็นประจำ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีงาม ซักงูเพื่อนภายในโรงเรียน ชั้นเรียนและหอพัก สร้างปัญหาแก่โรงเรียนและผู้อื่น
- 4) สื่อและเทคโนโลยีปัจจุบันมีความล่อแหลมไม่เหมาะสมกับวัยวุฒิของนักเรียนไปในทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นปัจจัยให้การปลูกฝังคุณธรรม

จริยธรรมในโรงเรียนมีความยากลำบาก บางครั้งนักเรียนนำเอาตัวอย่างที่ไม่ดีจากละครทีวีที่เมื่อกลับบ้านมาเลียนแบบพฤติกรรม การแต่งกาย หรือคำพูดที่ไม่สุภาพมาใช้ในโรงเรียน

5) สารวัตรนักเรียน ไม่สามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ เนื่องจากบางครั้งพบนักเรียนในชุดนอกเครื่องแบบโรงเรียน ก็ไม่สามารถจับได้ว่าเป็นนักเรียนโรงเรียนไหน

แนวทางการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน

1) โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนหรือจัดค่ายอบรมเพื่อขัดเกลา นักเรียนก่อนการเข้าสู่ภาคการเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรและครูผู้สอน สนับสนุนให้ทุกคนมีจิตบริการเรื่องการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบ ต่อเยาวชนที่จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ด้วยการทำหน้าที่สอนและปลูกฝังอศลากุแก่เด็กได้ตลอดเวลา ไม่ใช่เฉพาะช่วงเวลาการอบรมเท่านั้น

3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องพยายามสร้างควมวิถีใกล้ชิดกับนักเรียน เพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่นักเรียน โดยเฉพาะกับกลุ่มนักเรียนที่มีความเสี่ยง เพื่อให้เขาเกิดความไว้วางใจและเกิดการปรับปรุงตัว เช่น จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องอศลากุเป็นประจำเพื่อให้นักเรียนตัดสินใจและแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ดีงาม

4) โรงเรียนประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน แต่งตั้งคณะทำงานติดตามดูแลนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน และให้ผู้ปกครองดูแลอบรมอศลากุนักเรียนที่บ้าน

5) โรงเรียนดำเนินการควบคุม ให้คำแนะนำ และให้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษจากสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่แก่นักเรียน

6) โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนในการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องบทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยาแก่ผู้ปกครอง และคนหนุ่มสาวก่อนการสมรสเกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงดูบุตร เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกฝังอศลากุแบบยั่งยืน เนื่องจากนักเรียนจะเรียนรู้อศลากุจากครอบครัวซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวตั้งแต่เกิดก่อนที่จะเข้าสู่โรงเรียน

จากการศึกษาในระยะที่สอง ผู้วิจัยพบว่า สภาพการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินการในภาพรวมอยู่ระดับ ปานกลาง ซึ่งข้อเสนอแนะและการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า การปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้อง

ให้ความสำคัญในการปฏิบัติจริง โรงเรียนทำหน้าที่เป็นแหล่งให้ความรู้และคำแนะนำการเลี้ยงดูบุตรหลาน ประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ด้วยการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนตลอดเวลาทั้งที่โรงเรียน นอกโรงเรียน และที่บ้าน หากแต่แนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนยังไม่มีกำหนดชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนที่ได้จากการศึกษา นำมาสร้างร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อความเหมาะสมของร่างแนวทางเพื่อให้แนวทางดังกล่าวมีคุณภาพและสามารถดำเนินการได้จริง ซึ่งผลการศึกษาในระยะที่สามนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอในบทต่อไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus